

تجدید حیات شهری اجتماعات پایدار:

نمونه موردی: کاسل فیلدز^۱

مترجم: مینا فلاح زادگان^۲

شماره: ۰۰۶۰۴

چکیده

در چند دهه اخیر، شهرها تحت فشارهای اجتماعی و اقتصادی شدیدی قرار گرفته‌اند که تأثیر عمیقی بر محیط آنها داشته و نهایتاً منجر به افزایش تراکم خانواده‌های محروم در نازل‌ترین محلات شهری آنها گردیده است. در این میان، دولت انگلیس تلاش کرده است تا تبعات کالبدی، اجتماعی و اقتصادی این تغییرات را از طریق راهکارها و سیاست‌های ابتکاری مختلف مهار نماید که هر کدام از این راهکارها با درجات مختلفی از موفقیت روبه‌رو شده‌اند. این اقدامات به‌منزله تلاشی برای انجام پروژه‌های احیا و یا ایجاد اجتماعات/فضاهای پایدار از طریق اقدامات چند جانبه یا برنامه‌های مشارکتی تلقی می‌گردند. در حال حاضر نوع و مقیاس معضلات شهری به‌خوبی شناسایی و مستندسازی شده‌اند و بر این اساس روند یادگیری مستند و قابل توجهی در توسعه برنامه‌های متفاوت تجدید حیات شهری در دسترس می‌باشد. در قرن بیستم و اوایل بیست‌ویکم، سیاست‌های احیای شهری بارها تغییر رویکرد داده و بر مواضع متفاوتی معطوف شده‌اند. امروزه، «برنامه اجتماعات پایدار»^۳ موضوع کلیدی در برنامه چشم‌انداز مطلوب دولت است. دولت انگلستان طرح اجتماعات پایدار را در سال ۲۰۰۳ به‌عنوان یکی از اهداف برنامه حاضر مطرح کرده است و ضمن توجه به نیازهای نسل‌های آینده، به تبیین چگونگی توسعه اقتصادی، اجتماعی و محیطی جوامع محلی در ۲۰ سال آتی می‌پردازد. این مقاله به تعیین ارتباط نزدیک برنامه‌های احیاء شهری و طرح‌های اجتماعات پایدار پرداخته و با انجام چند پیمایش، بر اجتماعات پایدار و تجدید حیات شهری و هم‌راستایی و هم‌پوشانی اقدامات این دو متمرکز شده است.

کلمات کلیدی: پایداری، اجتماع، شهری، تجدید حیات شهری، نمونه موردی، کاسل فیلدز^۴، انگلستان

۱ این نوشتار، ترجمه مقاله URBAN REGENERATION FOR SUSTAINABLE COMMUNITIES: A CASE STUDY نوشته Sally McDonald, Naglis Malys, Vida Malienė است که در Technological and economic development OF ECONOMY, Baltic Journal on Sustainability در سال ۲۰۰۹ ارائه شده است.

۲ m.fallahzadegan@yahoo.com

۳ Sustainable Community Plan

۴ Castlefields

کارشناس ارشد معماری

مقدمه

دولت انگلستان در این طرح، (دفتر معاون نخست وزیری ۲۰۰۳)، «اجتماع پایدار» را به این ترتیب تعریف کرده است: اجتماعات پایدار مکان‌هایی هستند که مردم در حال حاضر و در آینده در آن زندگی و کار می‌کنند. اجتماعات پایدار با نیازهای گوناگون ساکنان فعلی و آتی خود روبرو هستند، نسبت به محیط اطراف خود حساسند و برای ارتقاء کیفیت زندگی در تلاش می‌باشند. این اجتماعات، ایمن هستند، به‌خوبی طرح‌ریزی و اجرا شده‌اند و فرصت‌های برابر و خدمات‌رسانی مناسب برای همه عرضه می‌کنند. پایداری این اجتماعات، مستلزم تأمین خدماتی هم‌چون بیمارستان‌ها، مدارس، مراکز تجاری و حمل‌ونقل عمومی مناسب، به‌همراه محیط پاک و ایمن می‌باشد. هم‌چنین نیاز مردم به فضاهای باز عمومی باید مورد توجه قرار گیرد (Lindgren and Castell 2008)، جایی که بتوانند در آن استراحت، آرامش و فعالیت داشته باشند و با همسایگان خود به‌مراد بپردازند. مهم‌تر از همه این موارد، در اجتماعات پایدار باید مسکن مناسب و با قیمتی قابل پرداخت برای مردم تأمین گردد.

در ۲۰۰۳ در (Pawson and Hayhurst 2003; Maliené et al. 2008; Maliené and Malys 2009) دولت انگلیس در سال ۲۰۰۳ در معرفی طرح اجتماعات پایدار، چشم‌اندازی را توصیف می‌کند که چگونه اجتماعات طی ۲۰ سال آینده مجبور به توسعه هستند. مهم‌ترین محور توجه در این چشم‌انداز، بر اساس نیازهای نسل آینده، به سمت پیامدهای اقتصادی، اجتماعی و محیطی توسعه معطوف شده است (دفتر نمایندگی نخست وزیری ۲۰۰۳، ۲۰۰۴). احیاء کمربند شهری صنعتی واقع در شمال انگلستان و تأمین صدها هزار خانه در جنوب شرق آن نیز همراه با دیگر اهداف و سیاست‌ها، مورد نظر طرح اجتماعات پایدار می‌باشد. (Raco 2005a; دفتر معاون نخست‌وزیری ۲۰۰۳) در حال حاضر، برنامه طرح اجتماعات پایدار در نیمه‌راه ایجاد تحول در اجتماعات سراسر انگلستان است و نمونه‌هایی از بهترین اقدامات در این زمینه را عرضه می‌نماید.

علی‌رغم ماهیت پیچیده و وسعت زیاد، امروزه مسائل شهری به‌خوبی مستندسازی شده‌اند و روند یادگیری قابل توجهی به‌منظور توسعه برنامه‌های مختلف تجدید حیات شهری به‌وجود آمده است (Ribeiro 2008). محدوده کاسل فیلدز در ران کورن^۱، بخشی از یک شهر جدید نسل سوم است که سال‌ها رو به زوال می‌رفت. شورای بخش هالتون^۲ مشارکتی بین چندین سرمایه‌گذار شامل شرکای انگلیسی که راهبری اجرای طرح جامع را بر عهده داشتند و مجری برنامه‌های تجدید حیات آتی را، ایجاد نمود (Taylor). (Young 2004) از سال ۲۰۰۴ ناحیه کاسل فیلدز دستخوش تحولات مهمی هم‌چون سرمایه‌گذاری قابل توجه ۱۰۰ میلیون پوندی بخش‌های عمومی و خصوصی، در راستای مشارکت در تجدید حیات ناحیه (Castlefields Regeneration Partnership: CRP) گردیده است. تحقیق ارائه شده در این مقاله، بر برنامه تجدید حیات و تعیین ارتباط نزدیک آن با طرح اجتماعات پایدار متمرکز شده است و شرایط فعلی اجتماع کاسل فیلدز و پتانسیل‌های آن را برای تبدیل شدن به اجتماع پایدار در آینده، ارزیابی می‌نماید. یافته‌های این تحقیق از طریق مصاحبه‌های نیمه ساختاری^۳ طرح شده‌اند. این مقاله بر اهمیت تجدید حیات شهری به‌عنوان عامل کلیدی در دستیابی به اجتماعات سالم و جذاب تأکید می‌ورزد.

روش‌شناسی

تحقیق انجام شده در سال‌های ۲۰۰۶ و ۲۰۰۷ بر اساس مصاحبه‌های نیمه‌ساختاری، تحت هدایت CRP و دیگر متخصصین از اجتماعات پایدار دانشگاهی و سیاست‌های محیطی صورت گرفت. مصاحبه‌ها بر اساس پرسش‌نامه انجام گردید. پرسش‌ها به‌منظور تعیین سطح آگاهی از برنامه اجتماعات پایدار و هم‌چنین میزان کارآمدی برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز در ایجاد یک اجتماع پایدار در آن، طرح شده بودند. طرح اجتماع پایدار، هشت مؤلفه کلیدی را برای خود تنظیم نموده بود: دولت، حمل‌ونقل و ارتباطات، خدمات، محیط زیست، برابری حقوق، اقتصاد، مسکن و محیط مصنوع، جامعه و فرهنگ. اولین گروه سؤالات مصاحبه‌ها مربوط به تعریف «اجتماع پایدار» و هشت مؤلفه آن بود:

- ۱- دولت، اجتماع پایدار را به‌عنوان مکان‌هایی برای سکونت و اشتغال مردم در حال و آینده، تعریف کرده است (دفتر معاون نخست‌وزیری ۲۰۰۳). اجتماعات پایدار چگونه تعریف می‌شوند؟

¹ Runcorn

² Halton

³ semi-structured

- ۲- دولت ۸ مؤلفه اجتماعات پایدار را شامل؛ دولت، حمل و نقل و ارتباطات، خدمات، محیط زیست، برابری حقوق، اقتصاد، مسکن و محیط ساخت‌شده، جامعه و فرهنگ می‌داند. این مؤلفه‌ها به ترتیب اهمیت، چگونه دسته‌بندی می‌شوند؟
 - ۳- مؤلفه‌های کلیدی در ایجاد اجتماعات پایدار کدامند؟ آیا متفاوت از مؤلفه‌های مورد نظر دولت هستند؟ می‌توانید موارد دیگری را به آنها اضافه کنید؟
 - ۴- آیا در نظر گرفتن هر ۸ مؤلفه کلیدی اجتماعات پایدار ضروری است یا پذیرش برخی از آنها کافی هستند؟
 - ۵- آیا وضعیت مناسب اقتصادی در یک اجتماع به پایدار ساختن آن اجتماع کمک می‌کند؟
 - ۶- آیا گروه‌های اجتماعی باید در تحقق برنامه اجتماعات پایدار مشارکت داده شوند؟
 - گروه دوم سوالات مصاحبه‌ها مربوط به برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز و اجتماعات پایدار بود:
 - ۷- آیا گروه‌های اجتماعی کاسل فیلدز در برنامه تجدید حیات آن به کار گرفته شده‌اند؟
 - ۸- آیا گروه‌های اجتماعی کاسل فیلدز، احساس دخیل شدن در برنامه تجدید حیات آن را دارند؟
 - ۹- چه نتیجه‌ای از برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز حاصل می‌شود؟
 - ۱۰- کدام عامل در برنامه تجدید حیات، به تبدیل کاسل فیلدز به یک اجتماع پایدار کمک می‌نماید؟
 - ۱۱- خلاءهای برنامه تجدید حیات کدامند؟
 - ۱۲- بر اساس هشت مؤلفه کلیدی اجتماعات پایدار، برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز چقدر کارآمد است؟
 - ۱۳- به‌عنوان یک پیامد برنامه تجدید حیات، آیا کاسل فیلدز در آینده به یک اجتماع پایدار تبدیل خواهد شد؟
- برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز در زمینه هشت مؤلفه اجتماعات پایدار مورد آزمایش قرار گرفت و گزارشی از آن تهیه شد. اطلاعات کیفی مصاحبه‌ها نیز تحلیل و ارایه گردیدند.

سیر تکامل تجدید حیات شهری

تصویر شماره ۱. سیر تکامل سیاست‌های احیاء شهری

بعد از جنگ جهانی دوم، اصطلاح «تجدید حیات شهری» در اروپا و بریتانیا، عمدتاً در مقابل افول صنایع مختلف در جنگ به کار گرفته شد. پس از آن، سیاست‌های دولت بر تجدید حیات شهری به‌منظور دستیابی به اجتماع بهتر متمرکز شد.

از ۵۰ سال پیش تاکنون، سیاست تجدید حیات شهری در انگلستان رویکردهای گوناگونی داشته است و ماهیت سیاست‌های تجدید حیات شهری بارها تغییر جهت داده است (Roberts 2000). این تغییرات به‌منظور کاهش انبوه معضلات شهری انجام شده‌اند و منجر به توسعه برنامه‌های متفاوت تجدید حیات شهری گردیده‌اند. (تصویر شماره ۱)

در طول دهه‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰، با فرض قطعی امکان زدودن تدریجی فقر و همچنین تأثیر حتمی تحول چشم‌انداز فیزیکی در منافع اجتماعی و اقتصادی، رویکرد غالب تملک در سطوح وسیع، در پیش گرفته شد. شهرهای پرجمعیت لیورپول و منچستر (ران کورن، کرم‌لزدیل^۱ و وارینگتون^۲) در این دوره شروع به توسعه نمودند.

پس از آن، از نیمه‌های دهه ۱۹۶۰ تا اواخر دهه ۱۹۷۰، با وجود وضعیت فقر و محرومیت در درون نواحی شهری، تأمین رفاه عمومی تسریع گردید. این سیاست خسارات وارده به قربانیان تحولات اقتصادی و اجتماعی را

¹ Kermelsdale

² warrington

موقتاً جبران می‌نمود.

از دهه ۱۹۷۰ بسیاری از معضلات شهری، منتج از تحول ساختار اقتصادی تشخیص داده شدند. از این رو، توسعه اقتصادی برای کمک به مرمت نواحی ضرورت یافت.

در دهه ۱۹۸۰، سیاست احیاء با تئولیرالیسم ارتباط نزدیکی یافت و مثال‌های متعددی از ریشه داشتن معضلات شهری در بروکراسی دولت محلی و از بین رفتن فرصت‌ها و انگیزه‌های سرمایه‌گذاری و اقدام را ارائه می‌دهد. سیاست‌ها در این دوره، بر رفع موانع ناشی از محدودیت منابع، به‌منظور توسعه زمین و دارایی متمرکز می‌گردند.

در اوایل و میانه‌های دهه ۱۹۹۰، مشارکت‌های ناحیه محور محلی برای حفظ سرمایه‌های عمومی محقق گردید. در این سیاست، کنترل منابع، انرژی و اقدامات در اجتماعات محلی، برای اجرای موفقیت‌آمیز پروژه‌های تجدید حیات ضروری دانسته می‌شود و رویکرد پایین به بالا به منظور ایجاد سرمایه اجتماعی و تقویت خودیاری اجتماعی مورد نظر قرار می‌گیرد.

در اواخر دهه ۱۹۹۰، اهداف بر توسعه استراتژی‌ها و فعالیت‌های هم‌سوکننده برای بهبود دولت و نهادهای عمومی به‌منظور تجدید حیات شهری، متمرکز گردیدند. (Couch et al. 2003)

از اوایل قرن بیست و یکم، سیاست جدید کل‌نگر و یکپارچه‌ای شکل گرفته که در مبحث الزامات امور شهری نمود یافته است و تجدید حیات شهری را بر پایه اصول ارجحیت طراحی، توانمندی اقتصادی، پاسخگویی محیطی، دولت خوب و رفاه اجتماعی استوار می‌سازد. این سیاست، ابعاد روشنی از فضاسازی را پدید آورده است.

تجدید حیات شهری پایدار، راهی به سوی اجتماعات پایدار

بر اساس تعاریف، اجتماعات پایدار مکان‌هایی هستند که با تمرکز بر پایداری اقتصادی و محیطی، برای تقویت زندگی پایدار، طراحی و ساخته شده‌اند. اجتماعات پایدار، زیرساخت‌های پایدار شهری را در بر می‌گیرند و مردم در حال حاضر و در آینده، در آن زندگی و کار می‌کنند (دفتر نمایندگی نخست‌وزیری ۲۰۰۳). دولت انگلستان هشت مؤلفه کلیدی اجتماعات پایدار را به شرح تصویر شماره ۲ مشخص نموده است.

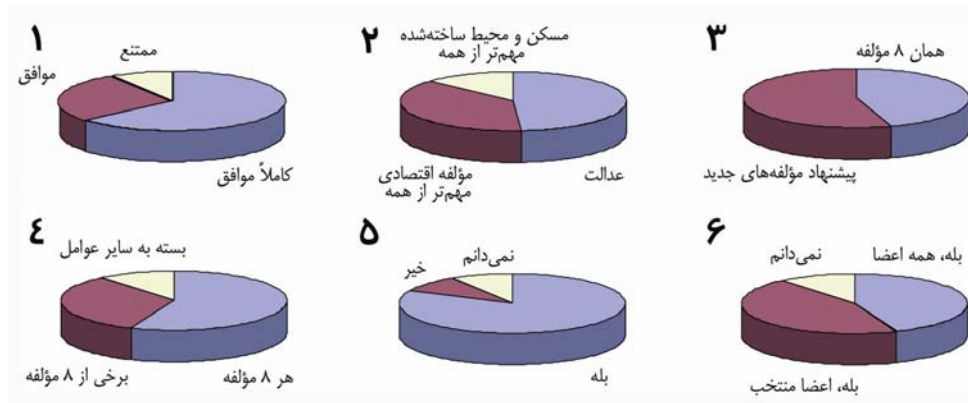
پایداری این اجتماعات، مستلزم تأمین خدماتی همچون بیمارستان‌ها، مدارس، مراکز تجاری و حمل‌ونقل عمومی مناسب، به‌همراه محیط پاک و ایمن می‌باشد. به همین منظور، ابنیه ناکارآمد باید بازسازی شوند (Mickaitytė et al. 2007, 2008) و زیرساخت‌های حمل و نقل ایجاد گردند. همچنین نیاز مردم به فضاهای باز عمومی باید مورد توجه قرار گیرد، جایی که بتوانند در آن استراحت، آرامش و فعالیت داشته باشند و با همسایگان خود به مرادده بپردازند. در نهایت، اجتماعات پایدار باید مسکن مناسب و با قیمتی قابل پرداخت برای مردم تأمین نمایند.

تصویر شماره ۳ نتایج مصاحبه‌های نیمه‌ساخت‌یافته‌ای را که بر اساس سیاست اجتماعات پایدار و هشت مؤلفه کلیدی آن انجام شده‌اند، نشان می‌دهد. علی‌رغم این فرض که همه‌ی مؤلفه‌ها به یک میزان ضرورت دارند، نتایج مصاحبه‌ها نشان می‌دهد که در برخی موارد، مؤلفه اقتصادی به‌عنوان مهم‌ترین عامل برای ایجاد اجتماعات پایدار در نظر گرفته می‌شود. (تصویر شماره ۲، موارد ۲ و ۵)

در طول تاریخ تجدید حیات شهری، اجتماعات دغدغه اصلی همه‌ی احزاب سیاسی بوده‌اند. اجتماعات پایدار جدید، از ملزومات ضروری هر برنامه تجدید حیات هستند و عامل محرکی برای تجدید حیات شهری محسوب می‌گردند. اجتماعات پایدار بهبود شرایط فیزیکی، اقتصادی، محیطی و اجتماعی را تسهیل می‌نمایند. این ارتقاء کیفی، عامل محرک سرمایه‌گذاری‌های جدید و به تبع آن فرصت‌های جدید برای جریان مجدد زندگی و سرمایه به محیط‌های شهری می‌گردند (Edger and Taylor 2000). اجتماعات همواره محور مرکزی همه‌ی سیاست‌های جدید اقدام بوده‌اند. از این رو در حال حاضر، ضرورت ایجاد اجتماعات پایدار به‌منظور تجدید حیات شهری، به‌ویژه در نواحی محروم، کاملاً به‌رسمیت شناخته می‌شود.

تصویر شماره ۸.۲ مؤلفه اجتماعات پایدار. با اقتباس از Egan Review و پیمان Bristol (دفتر نمایندگی نخست وزیری، ۲۰۰۳؛ Roberts & Jeffrey ۲۰۰۶)

تصویر شماره ۳: اجتماعات پایدار و ۸ مؤلفه کلیدی آن، نمودارهای ارائه شده، آمار پاسخ‌های داده شده به سؤالات مصاحبه را مشخص می‌سازند. نمودارهای ۱ تا ۶ به ترتیب نشان‌دهنده نحوه پاسخ به سؤالات زیر می‌باشند:

- ۱- دولت، اجتماع پایدار را به‌عنوان مکانی برای سکونت و اشتغال مردم در حال و آینده، تعریف کرده است. (دفتر نمایندگی نخست وزیری ۲۰۰۳) اجتماعات پایدار چگونه تعریف می‌شوند؟
- ۲- دولت ۸ مؤلفه اجتماعات پایدار را شامل؛ دولت، حمل‌ونقل و ارتباطات، خدمات، محیط زیست، برابری حقوق، اقتصاد، مسکن و محیط ساخته‌شده، جامعه و فرهنگ می‌داند. این مؤلفه‌ها به ترتیب اهمیت، چگونه دسته‌بندی می‌شوند؟
- ۳- مؤلفه‌های کلیدی در ایجاد اجتماعات پایدار کدامند؟ آیا متفاوت از مؤلفه‌های مورد نظر دولت هستند؟ می‌توانید موارد دیگری را به آنها اضافه کنید؟
- ۴- آیا در نظر گرفتن هر ۸ مؤلفه کلیدی اجتماعات پایدار ضروری است یا پذیرش برخی از آنها کافی هستند؟
- ۵- آیا وضعیت مناسب اقتصادی در یک اجتماع، به پایدار ساختن آن اجتماع کمک می‌کند؟
- ۶- آیا اعضاء اجتماع باید در تحقق اجتماعات پایدار مشارکت داده شوند؟

به‌تازگی، دولت انگلستان برنامه چشم‌اندازی را برای اجتماعات پایدار پیشنهاد کرده است. در این برنامه، تجدید حیات پایدار یکی از موضوعات اصلی و ضرورت‌های ایجاد اجتماعات پایدار می‌باشد. این برنامه، مجموعه‌ای برنامه‌ریزی شده و متوالی از اقدامات، شامل احیاء فیزیکی زیرساخت‌های شهری، تخریب املاک خالی از سکنه و ایجاد شهرهای جدید است، که همگی برای ارتقاء کیفیت زندگی و رشد اقتصاد شهری و توسعه دارایی طرح‌ریزی شده‌اند. (Raco 2005b)

تجدید حیات شهری در کاسل فیلدز

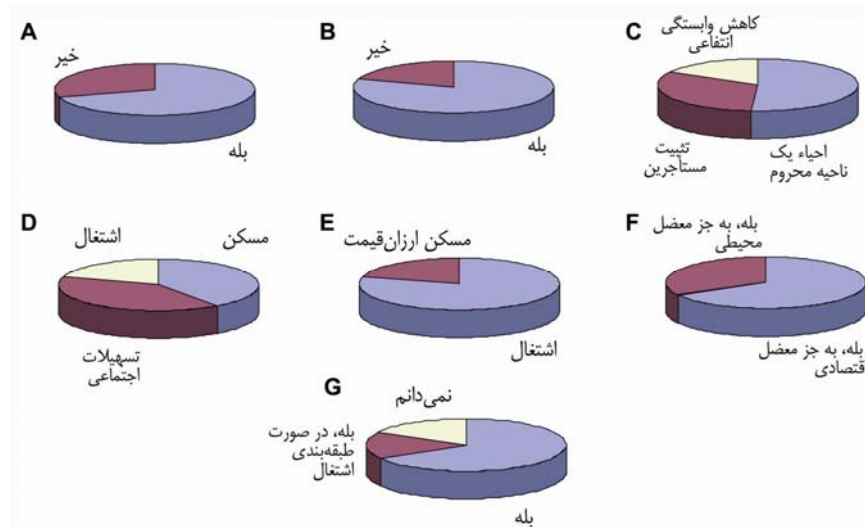
کاسل فیلدز به‌عنوان بزرگ‌ترین ناحیه‌ای که تحت برنامه شهر جدید ران کورن ساخته شده است، نمونه موردی قابل توجهی به‌شمار می‌آید. طراحی کاسل فیلدز فراتر از یک ناحیه ساده مسکونی است؛ برای مثال، ساخت مدارس، مغازه‌ها و تسهیلات شهری در چشم‌انداز آن پیش‌بینی شده و در دهه ۱۹۶۰ نیز، به‌عنوان راه حلی برای نیاز به مسکن اجتماعی در نظر گرفته شده است. با توجه به

کیفیت بالای طراحی فضای شهری ایجادشده، این طرح در زمان خود، یکی از قابل تحسین ترین طرح های فضای شهری محسوب می گردید (Taylor Young 2004).

۳۰ سال پس از طرح اولیه، اکنون صحت طراحی مؤلفه های کلیدی محدوده مورد تردید قرار گرفته است. حتی طراحی معماری آن نیز انعطاف پذیری تشخیص داده نشده است؛ از جمله سکوهای دسترسی و مراکز محلی، به عنوان موجودات مستقل منفرد و بدون پیش بینی تمهیدات لازم برای انطباق با آینده طراحی شده اند. استفاده بی رویه از برخی مصالح و شیوه های ساخت و ساز در طرح، هزینه هایی را به استفاده کنندگان تحمیل کرده است. کاشت انبوه گیاهان و عدم وجود مراقبت های لازم، فرصت طبیعی نظارت بر محیط را از بین برده و منجر به ایجاد فضاهایی ناامن گردیده است. (Taylor Young 2004)

در سال ۲۰۰۳ دولت انگلستان به عملیاتی کردن طرح اجتماعات پایدار اقدام نمود. (دفتر نمایندگی نخست وزیری ۲۰۰۴) این طرح اجرایی، چارچوب اقدامات دولت برای مهار محرومیت و کمبود مسکن ارزان قیمت، در راستای ایجاد اجتماعات کارآمد و پیشرفته در همه نواحی، گردید. احیاء کاسل فیلدز نیز کاملاً منطبق بر این برنامه صورت گرفته است. (Taylor Young 2004) کاسل فیلدز اولین ناحیه در شهر جدید ران کورن که در این مقیاس هدف مداخله قرار گرفته است، نیست؛ ساوت گیت^۱ نمونه قدیمی تری است که توسط سر جیمز استرلینگ، بر اساس طرح شبکه ای از بلوک های پنج طبقه طراحی شده بود. این ناحیه ۲۰ سال پس از احداث، تخریب گردید و در اوایل دهه ۱۹۹۰، در قالب پارک هال وود^۲ بازسازی شد. (Morton 1994) با این وجود، حتی بعد از ایجاد خانه های جدید و مدرن با الگوی سنتی، این ناحیه همچنان از محرومیت رنج می برد. این واقعیت، بر اهمیت تحقیق در زمینه میزان موفقیت برنامه احیاء در کاسل فیلدز تا کنون و تشخیص ارتباط نزدیک آن با طرح اجتماعات پایدار، تأکید می نماید.

به منظور تعیین کیفیت طراحی برنامه احیاء کاسل فیلدز و مطابقت آن با طرح اجتماعات پایدار و همچنین به منظور سنجش احتمال تبدیل کاسل فیلدز به یک اجتماع پایدار، مصاحبه های نیمه ساختاری با هدایت اعضای CRP و متخصصین آکادمیک اجتماعات پایدار و سیاست محیطی، انجام گردید. سوالات مصاحبه به شرح ارائه شده در روش شناسی این مقاله، تنظیم شده بودند. نتایج مصاحبه ها در تصویر شماره ۴ ارائه شده است.

تصویر شماره ۴: برنامه تجدید حیات شهری کاسل فیلدز و اجتماعات پایدار. نمودار، نسبت پاسخ دهندگان به سوالات مصاحبه را نشان می دهد.

- A- آیا اجتماعات کاسل فیلدز در برنامه تجدید حیات به کار گرفته شدند؟
- B- آیا اجتماعات احساس کردند که در برنامه تجدید حیات به حساب آمدند؟
- C- چه چیزی از برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز می تواند به دست آید؟
- D- کدام بخش برنامه تجدید حیات به پایداری اجتماع کاسل فیلدز کمک خواهد کرد؟
- E- برنامه تجدید حیات، چه کمبودهایی دارد؟
- F- آیا برنامه تجدید حیات کاسل فیلدز، در جهت ۸ مؤلفه کلیدی است؟

¹ Southgate

² Hallwood

G- آیا کاسل فیلدز، در آینده به عنوان یک نتیجه برنامه تجدید حیات به یک اجتماع پایدار تبدیل خواهد شد؟

بر اساس نتایج مصاحبه‌ها، اجتماع کاسل فیلدز، برنامه احیاء را با دید مثبت پذیرفته است. کاسل فیلدز اجتماعی شدیداً بهم‌پیوسته است. مردم در جلسات فعال هستند و میزان علاقه و اشتیاق خود را در برنامه احیاء به‌خوبی ابراز می‌نمایند. احساس مشارکت داده شدن در برنامه احیاء، تأثیرگذاری بر آن و همکاری در طول بسیاری از بخش‌های برنامه، در پاسخ مصاحبه‌ها مشهود است. (تصویر شماره ۴، A و B) مهم‌تر از همه موارد ذکر شده، سایر پاسخ‌های مصاحبه نشان می‌دهد که برنامه احیاء کاسل فیلدز حداقل ۷ مورد از ۸ مؤلفه کلیدی تعیین شده توسط دولت انگلستان به‌عنوان اجتماع پایدار را، در نظر گرفته است و پتانسیل کافی برای ایجاد یک اجتماع پایدار موفق را دارا می‌باشد. (تصویر شماره ۴، F و G). در هر صورت، خلاءهایی نیز در برنامه احیاء به‌چشم می‌خورند که پیامد اصلی آنها در زمینه اشتغال/اقتصاد می‌باشد. مسئله اصلی طرح، اقتصاد / اشتغال است و در طرح جامع آن نیز محدوده‌ای شناسایی شد که هم‌چنان نیازمند سرمایه‌گذاری می‌باشد. (تصویر شماره ۴، E و F) خوشبختانه، تمایل زیادی برای مهار نرخ بالای بیکاری که هنوز در کاسل فیلدز پابرجاست، از جانب CRP و اجتماع محلی به‌چشم می‌خورد. نتایج همه مصاحبه‌ها نیز بر اهمیت مؤلفه اقتصادی مناسب، به‌منظور تبدیل کاسل فیلدز به یک اجتماع پایدار، توافق دارد.

مباحثه

اصطلاح «اجتماعات پایدار» از دهه ۱۹۸۰ (Froben 2006)، در تعدادی از کشورهای سراسر دنیا مطرح شده است و همه تعاریف اجتماعات پایدار را با سه زمینه عمومی محیطی، اقتصادی و اجتماعی اصول پایداری، مرتبط می‌سازد. به‌تازگی، بعد سیاسی پایداری نیز به‌عنوان زمینه چهارم آن، پیشنهاد شده است. (Čiegis and Gineitienė 2008) از این میان، برخی کشورها هم‌چون کشورهای اسکانداوی، بیش‌تری بر پایداری محیطی تأکید دارند. (دفتر نمایندگی نخست وزیری ۲۰۰۶) برخی دیگر نیز روی سطوح خاص پایداری اجتماعی هم‌چون حمل‌ونقل عمومی (Rohacs and Simongati 2007; Grigonis and Paliulis 2007) یا سکونت پایدار (Viteikienė and Zavadskas 2007; Juškevičius and Burinskienė 2007) متمرکز شده‌اند. در حالی که در آلمان، پایداری اجتماعی و توانمندسازی اجتماعات محلی به‌عنوان محورهای اصلی در نظر گرفته شده‌اند.

در کنار همه این موارد، توسعه پایداری، می‌تواند به شدت از سیاست‌های دولت در زمینه مالیات زمین و املاک و حمایت آن از طریق بخشودگی‌های مالیاتی، متأثر گردد. (Maliénė et al. 2005) سابق بر این، تجدید حیات شهری انگلستان بر اساس ارتقاء شرایط اجتماعی و اقتصادی بنا شده بود. اما از زمان تعریف سیاست‌های اجتماع پایدار، شرایط محیطی، اجتماعی و اقتصادی به‌صورت توأم و مرتبط، مورد توجه قرار گرفتند. ۸ مؤلفه اجتماعات پایدار، در توافقنامه‌ای ملقب به پیمان بریستول، توسط وزارتخانه‌های مربوطه در دول اروپایی و دولت انگلستان پذیرفته شدند. (دفتر نمایندگی نخست وزیری ۲۰۰۶)

بنا به پیشنهاد دولت انگلستان، هر ۸ مؤلفه اجتماعات پایدار از اهمیت یکسانی برخوردارند و همگی برای برنامه‌ریزی و تحقق اجتماعات پایدار و حمایت از آنها ضروری هستند. بنابر نتایج این تحقیق، این سیاست کاملاً تحت حمایت و تأیید CRP و سایر متخصصین آکادمیک و سیاست محیطی می‌باشد. (تصویر شماره ۳) هم‌چنین، بر این اساس شرایط مناسب اقتصادی، به‌عنوان عامل ویژه‌ای در ایجاد اجتماعات پایدار مشخص شده است.

نرخ بالای بیکاری، تقاضای کم مسکن و رفتارهای غیر اجتماعی، از نقاط منفی کاسل فیلدز از اواخر دهه ۱۹۸۰ بوده‌اند. نمودارهای ارائه شده، میزان فقر و محرومیتی را نشان می‌دهند که باید مهار می‌گردیدند. در این دوره، شهر به پهنه‌ای نیازمند احیاء اقتصادی-اجتماعی مبدل شده بود. (Halton Borough Council 1998)

دولت انگلستان برنامه چشم‌اندازی را برای اجتماعات پایدار عرضه کرده است و بر احیاء پایدار به‌عنوان یکی از موضوعات اساسی برای تحقق اجتماعات پایدار، تأکید می‌نماید. این مقاله نگاهی جامع به ارتباط نزدیک برنامه احیاء کاسل فیلدز با طرح اجتماعات پایدار داشته و مشخصه‌های قابل توجهی را در کاسل فیلدز شناسایی کرده است که تبدیل آن را به اجتماعی پایدار در آینده را، تسهیل می‌نماید؛ اولین و مؤثرترین این ویژگی‌ها، دارا بودن اجتماع منسجم و فعال می‌باشد. مشخصه دوم، فعالیت CRP برای ایجاد احیاء شهری پایدار است. با این وجود، کاسل فیلدز در حال حاضر دچار کمبود سرمایه لازم برای پشتیبانی اقتصادی از تجدید حیات،

به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های ضروری پایداری و تأمین‌کننده اشتغال و توانمندی اجتماع، می‌باشد. مؤلفه اقتصادی، موضوعی کلیدی در تحقق هدف طرح اجتماعات پایدار محسوب می‌گردد.

در پایان، در صورت انجام اقدامات اقتصادی پیشرو و محرک، کاسل فیلدز فرصتی واقعی برای تبدیل به یک اجتماع پایدار خواهد بود. تحقیق ارائه شده در این مقاله، برنامه احیاء شهری را به‌عنوان یکی از کارآمدترین راه‌حل‌ها برای برخورد با نواحی محروم، تشخیص می‌دهد. بنابراین، همان‌گونه که در طرح اجتماع پایدار دولت انگلستان متصور شده است، احیاء شهری پتانسیل عظیمی برای ایجاد اجتماعات پایدار در نواحی‌ای هم‌چون کاسل فیلدز محسوب می‌گردد.

منابع

- Couch, C.; Fraser, C.; Percy, S. 2003. Urban regeneration in Europe. Blackwell Publishing, Oxford, UK.
- Čiegis, R.; Gineitienė, D. 2008. Participatory aspects of strategic sustainable development planning in local communities: experience of Lithuania, *Technological and Economic Development of Economy* 14(2): 107–117.
- Edger, B.; Taylor, J. 2000. Housing, in P. Roberts and H. Sykes (eds.). *Urban Regeneration, A Handbook*. British Urban Regeneration Association, SAGE Publications, London, 153–175.
- Frobeen, A. 2006. Socially sustainable, *Canadian Architect* 51: 62–64.
- Grigonis, V.; Paliulis, G. M. 2007. Modelling the transport flows in Marijampolė (Lithuania), *The Baltic Journal of Road and Bridge Engineering* 2(1): 29–37.
- Halton Borough Council 1998. *Regeneration strategy for Halton, Part 1: Background report*, HBC, Halton.
- Juškevičius, P.; Burinskienė, M. 2007. Quality factors of the residential environment in urban planning, *International Journal of Environment and Pollution* 30(3/4): 471–484.
- Lindgren, T.; Castell, P. 2008. Open space management in residential areas – how it is organised and why, *International Journal of Strategic Property Management* 12(3):141–160.
- Malienė, V.; Howe, J.; Malys, N. 2008. Sustainable communities: Affordable housing and socio-economic relations, *Local Economy* 23: 267–276.
- Malienė, V.; Cibulskienė, D.; Gurskienė, V. 2005. The Lithuanian real estate taxation system in the context of alien countries, *International Journal of Strategic Property Management* 9(1): 17–32.
- Malienė, V.; Malys, N. 2009. High-quality housing – A key issue in delivering sustainable communities, *Building and Environment* 44(2): 426–430.
- Mickaitytė, A.; Zavadskas, E. K.; Kaklauskas, A. 2007. The knowledge presentation according to the needs of the participants in the public refurbishment sector, *Technological and Economic Development of Economy* 13(1): 47–55.
- Mickaitytė, A.; Zavadskas, E. K.; Kaklauskas, A.; Tupenaitė, L. 2008. The concept model of sustainable buildings refurbishment, *International Journal of Strategic Property Management* 12(1): 53–68.
- Morton, J. 1994. *From Southgate to Hallwood Park: 25 years in the life of a Runcorn community*. Merseyside Improved Homes, Liverpool.
- Office of the Deputy Prime Minister 2003. *Sustainable Communities: building for the Future*, ODPM, London.
- Office of the Deputy Prime Minister 2004. *The Egan review: skills for sustainable communities*, ODPM, RIBA Enterprise Ltd, London.
- Office of the Deputy Prime Minister 2006a. *UK presidency: EU ministerial informal on sustainable communities, European evidence review papers*, ODPM, London.
- Office of the Deputy Prime Minister 2006b. *UK presidency: EU ministerial informal on sustainable communities, Policy papers*, ODPM, London.
- Pawson, H.; Hayhurst, W. 2003. *Planning and the delivery of affordable housing: what works?* School of the Built Environment, Heriot-Watt University Built Environment Research Paper No. 1
- Raco, M. 2005a. A step change or a step back? The Thames Gateway and the re-birth of the urban development corporations, *Local Economy* 20: 141–153.
- Raco, M. 2005b. *Sustainable development rolled-out neoliberalism and sustainable communities*. Blackwell Publishing, Oxford.
- Ribeiro, F. L. 2008. Urban regeneration economics: the case of Lisbon's old downtown, *International Journal of Strategic Property Management* 12(3): 203–213.
- Roberts, P.; Jeffrey, P. 2006. *Signposts to sustainable communities: lessons from the exemplar learning programme 2006*. RENEW, London.
- Roberts, P. 2000. The evolution, definition and purpose of urban regeneration, in P. Roberts and H. Sykes (eds.). *Urban Regeneration, A Handbook*. British Urban Regeneration Association, SAGE Publications, London, 9–36.
- Rohacs, J.; Simongati, G. 2007. The role of inland waterway navigation in a sustainable transport system, *Transport* 22: 148–153.
- Taylor Young 2004. *Castlefields: an ambition for regeneration and plan for action*. Taylor Young, Cheshire.
- Viteikienė, M.; Zavadskas, E. K. 2007. Evaluating the sustainability of Vilnius city residential areas, *Journal of Civil Engineering and Management* 13(2): 149–155.